

Samhällsekonomiska bokslut, utvärderingar och analyser

Preliminär slutrapport
Samhällsekonomisk utvärdering
Verksamhet Coachingteamet

Södra Dalarnas Samordningsförbund

2009-12-07

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Sammanfattning	3
Samhällsekonomisk utvärdering av verksamheten	5
Coachingteamet	5
Inledning.....	5
Deltagarnas aktivitetsläge	6
Ekonomisk analys	6
Samhällsekonomisk potential.....	6
Potentialens fördelning på produktion och real resursförbrukning.....	7
Intäkter	8
Samhället som helhet	8
Kommunen	9
Landstinget.....	9
Arbetsförmedlingen.....	9
Försäkringskassan	9
Övrig stat	9
Staten totalt.....	9
Individerna/hushållen	9
Försäkringsgivarna	9
Kostnader	10
Lönsamhet	10
Samhället som helhet	10
Kommunen	10
Landstinget.....	10
Staten	10
Sammanfattning, representativitet och avslutande kommentarer	10
Sammanfattning	10
Representativitet i urvalet.....	11
Avslutande kommentarer	11
Verksamhet Coachingteamet.....	14
Verksamhetsnamn.....	14
Verksamhetägare.....	14
Genomförare av verksamheten.....	14
Syfte och mål.....	14
Målgrupp	14
Verksamhetstid	14
Arbetsmodell/metodik, resurser – och samverkan	14
Ålders- och könsfördelning.....	16

Urval.....	16
Aktivitetläge/resultat.....	16
Kommentarer/övrigt.....	16
Tabellbilaga.....	18
Vad är Nyttosam?	20
Avgränsningar och antaganden	20

Sammanfattning

Coachingteamet är en verksamhet som drivs av Södra Dalarnas Samordningsförbund. Målgruppen är personer som har en komplex problematik och behov av samordnade rehabiliteringsinsatser. Målet med Coachingteamet är att:

- att arbeta nyskapande och otraditionellt med unga vuxna med komplex problematik mot långvarig egen försörjning
- att identifiera samordningsproblem och föreslå lösningar på dem
- att vara ambassadörer i sin hemmaorganisation för de metoder och förhållningssätt man finner verksamma och effektiva
- för deltagarna skall 20 procent av deltagarna efter 12 månader ha egen försörjning genom arbete eller studier

payoff har med stöd av vår metod Nyttosam genomfört denna samhällsekonomiska utvärdering genom att studera 20 deltagares situation före och efter deltagandet i insatsen. Södra Dalarnas Samordningsförbund står bakom uppdraget. Nedan redovisas några resultat av utvärderingen.

1. Samhället som helhet

- a. Lönsamheten på ett års sikt är positiv, 569 000 kr, medan den på fem års sikt är prognostiserad till 18,7 milj. kr
- b. payoff-tiden är tio månader
- c. Verkningsgraden är 27 procent, uttryckt som utnyttjad potential i relation till tillgänglig potential. Konkret innebär det att deltagarna ökat sin produktivitet och minskat sin förbrukning av vård och omsorg, när ett efterläge jämförs med ett föreläge.

2. Aktörerna

- a. Lönsamheten är positiv för kommunen på kort sikt, 544 000 kr. På fem års sikt närmare 6,7 milj. kr
- b. Även för landstinget är lönsamheten positiv. Efter ett års och fem års sikt är den cirka 927 000 kr respektive 7,8 milj. kr.
- c. Arbetsförmedlingen har ökade kostnader och negativ lönsamhet på kort och medellång sikt, - 1,9 milj. kr respektive - 6,4 milj. kr.
- d. Försäkringskassan har minskade kostnader, men negativ lönsamhet på kort sikt, - 448 000 kr. På medellång sikt dock lönsamt, 928 000 kr.
- e. Deltagarna har i genomsnitt förbättrat sin disponibla inkomst på kort sikt med cirka 30 000 kr.

Utvärderingen av de 20 deltagarna i Coachingteamet visar att kvalificerade och långsiktiga insatser ger bra resultat för en målgrupp med komplex problematik. Åtgärden är lönsam för samhället sett både på ett och fem års sikt. Tiden för återbetalning på samhällsnivå, är relativt kort, tio månader. Bland aktörerna har främst kommunen och landstinget minskat sina kostnader och ökat sina intäkter.

Sammantaget anser vi att Coachingteamet är en verksamhet som kan ses som något av en förebild för liknande åtgärder och med en arbetsmetodik som borde kunna överföras till de reguljära verksamheterna.

Samhällsekonomisk utvärdering av verksamheten

Coachingteamet

payoff har fått i uppdrag av Södra Dalarnas Samordningsförbund att utvärdera de samhällsekonomiska effekterna för 20 individer, som deltagit i Coachingteamet. För att genomföra utvärderingen har payoff's modell Nyttosam använts.

Uppdraget har bestått i att samla in information angående deltagarnas försörjningssituation och dess nyttjande av samhällets resurser. Utvärderingen syftar till att studera hur personernas situation efter att ha lämnat verksamheten förändrats relativt situationen före dess medverkan i insatsen. Det insamlade underlaget kring varje deltagare har bearbetats med stöd av Nyttosam. Utfallet har sedan analyserats och sammanställts i denna rapport. Återföringen till uppdragsgivaren sker slutligen i form av ett överlämnande av rapporten i kombination med en muntlig presentation.

Inledning

Verksamhet Coachingteamet är en insats som drivs av Södra Dalarnas Samordningsförbund. Målgruppen är personer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser från flera av de samverkande parterna med det primära syftet är att uppnå egen försörjning. Prioriterad åldersgrupp är 20-40 år.

Samordningsförbundet har gett Coachingteamet tre uppdrag:

- att arbeta nyskapande och otraditionellt med unga vuxna med komplex problematik mot långvarig egen försörjning
- att identifiera samordningsproblem och föreslå lösningar på dem
- att vara ambassadörer i sin hemmaorganisation för de metoder och förhållningssätt man finner verksamma och effektiva

Målet för verksamheten är:

- att ha 45 samtidiga deltagare i insatsen
- 30 procent av Coachingteamets deltagare ska ha närmat sig arbetsmarknaden (d v s vara redo för arbetsträning/praktik eller dylikt) efter sex månader
- 20 procent av Coachingteamets deltagare ska efter 12 månader ha egen försörjning genom arbete eller studier

För ytterligare information om verksamhet Coachingteamet, se bilaga.

Rapporten är upplagd så att den inledningsvis redovisar deltagarnas aktivitetsläge före och efter medverkan i verksamheten. Därefter kommer ett avsnitt som redovisar den ekonomiska analysen. I detta beskrivs insatsens samhällsekonomiska potential. Sedan redovisas de intäkter som skapats utifrån deltagarnas medverkan i insatsen. I nästa steg redovisas de samhällsekonomiska kostnader insatsen haft för deltagarnas medverkan. Slutligen redovisas lönsamheten i form av såväl payoff-tid, som en kortsiktig och medellång kostnads-/intäktskalkyl.

Resultaten redovisas dels för samhället som helhet men även för övriga aktörer/sektorer som ingår i samhället; kommunen, landstinget, staten samt individerna/hushållen och försäkringsgivarna. För staten sker en särredovisning för arbetsförmedlingen, försäkringskassan och övrigt inom den statliga sektorn, ”övrig stat”.

För kommunen och landstinget redovisas även intäkterna på kort och medellång sikt uppdelat i finansiella (bistånd och skatter) och reala (handläggning, utredning m.m.) effekter.

Deltagarnas aktivitetsläge

	Föreläge	Efterläge
Antal deltagare i arbete utan lönesubvention	0 st	4 st
Antal deltagare i arbete med lönesubvention	0 st	5 st
Antal deltagare i utbildning	0 st	3 st
Antal deltagare, anställningsbara	0 st	15 st

Ekonomisk analys

Den ekonomiska analysen är uppdelad i fyra delar;

1. Samhällsekonomisk potential,
2. Intäkter på kort och medellång sikt,
3. Kostnader för vidtagna åtgärder samt
4. Lönsamhet på kort och medellång sikt inklusive payoff - tid

Detaljerade tabeller kring intäkter, kostnader och lönsamhet finns i slutet på rapporten.

Samhällsekonomisk potential

I tabell 1 nedan framgår verksamhetens samhällsekonomiska potential. Med det avses vilket samhällsekonomiskt värde som maximalt kan uppnås när insatsen startade, kopplat till de 20 individer som ingår i utvärderingen. Ett fullständigt lyckat resultat innebär en ”verkningsgrad” på 100 procent, dvs. att hela den i föreläget tillgängliga potentialen kunnat utnyttjas i efterläget genom verksamhetens drivande.

Med tillgänglig potential i föreläge avses den potential som finns att tillgå då deltagarna kommer in i insatsen. Potentialen är fastställd till det samhällsekonomiska värde som motsvaras av ett heltidsarbete med genomsnittslön plus den (eventuella) reala resursförbrukning i form av vård och omsorg som är kopplad till den enskilda individen vid ingång i verksamheten. För en individ som står utanför arbetsmarknaden och inte överkonsumerar¹ vård eller omsorg utgör potentialen cirka 550 000 kr.

Högsta potential på individnivå i verksamhet Coachingteamet var ca 1 398 000 kr, på ett år, vilket är kopplat till en individ som i föreläget inte arbetade och som var i behov av omfattande vårdresurser. Lägsta potential på individnivå är 598 000 kr. Den totala potentialen utgjorde cirka 16,7 milj. kr vid verksamhetens start, motsvarande 835 000 kr per deltagare.

Den utnyttjade potentialen visar hur mycket det tillgängliga utrymmet påverkats under det första året efter att deltagarna lämnat verksamheten. I detta fall har potentialen minskat med ca 4,5 milj. kr, vilket motsvarar en positiv verkningsgrad på 27 procent².

---

¹ Med överkonsumtion avses vi den konsumtion som ligger utöver den normala konsumtion som är kopplad till ”livets vardag”

² $4,53/16,7 = 27 \%$

Beräknar man den långsiktiga potentialen kan det ske på två olika sätt; ett ”sannolikt” och ett ”teoretiskt”. Det sannolika perspektivet, som bygger på en försiktighetsprincip, baseras på antagandet att deltagande individer behåller den status avseende arbete och vårdkonsumtion de har när de lämnar verksamheten under halva tiden fram till förväntad pensionsålder (vilket i nuläget är 63 år). Det teoretiska perspektivet bygger i sin tur på antagandet att individerna behåller sin status hela tiden fram till maximal pensionsålder, dvs. 67 år. Värdena för det sannolika respektive teoretiska potentialen på lång sikt är 268 milj. kr och 620 milj. kr.

Tabell 1. *Sammanställningen visar verksamhetens samhällsekonomiska potential på kort och lång sikt.*

	Kort sikt
Tillgänglig potential i föreläge, <u>varav</u>	16 702 894 kr
Produktion	11 605 936 kr
vård, omsorg och handläggning	5 096 958 kr
Nyttjad produktion i föreläge	0,25 %
Nyttjad produktion i efterläge	13 %
Utnyttjad potential, <u>varav</u>	4 529 616 kr
Produktion	1 769 984 kr
vård, omsorg och handläggning	2 759 633 kr
Verkningsgrad, <u>varav</u>	27 %
Produktion	15 %
vård, omsorg och handläggning	54 %
Kostnad per verkningsgrad	7 303 kr
Kvarvarande potential i efterläge	12 173 278 kr

Potentialens fördelning på produktion och real resursförbrukning

En fördjupad analys som åskådliggör verksamhetens resultat mer i detalj är att beskriva hur deltagarnas potential har utnyttjats dels genom ökad produktion dels genom förändrat behov av vård, omsorg och handläggning i efterläget jämfört med föreläget.

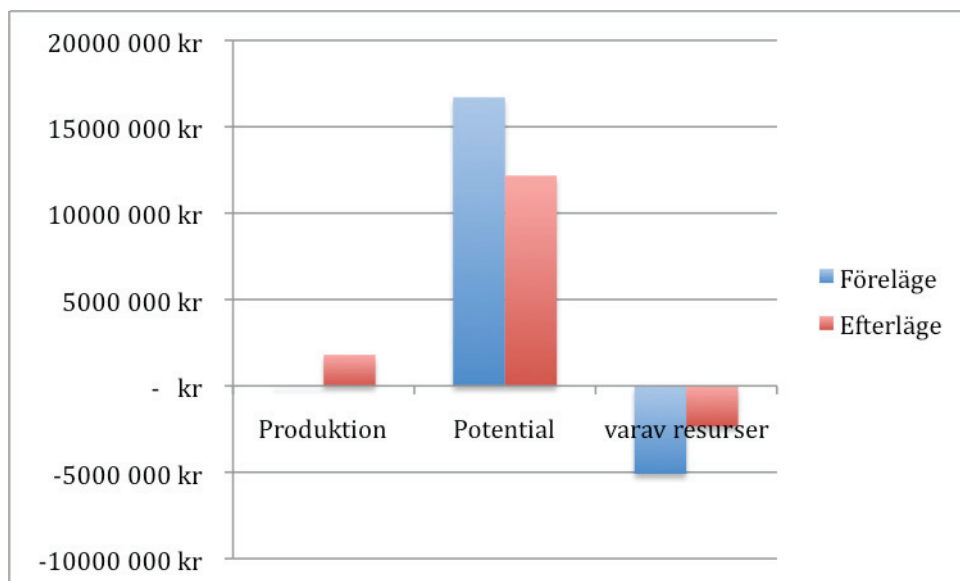
De blå staplarna i figur 1 nedan beskriver situationen i föreläget medan de i rött åskådliggör efterläget. Den produktion som de facto förekommer i föreläget (0,03 milj. kr) är så marginell att den inte kan åskådliggöras i figuren. Produktionsutnyttjandet motsvarar 0,25 procent av den totala potentialen³ i föreläget medan den ökat till 13 procent i efterläget.

Potentialen i föreläget (16,7 milj.kr) är fördelad på möjligt produktionsutrymme (11,6 milj. kr) och möjlig minskad förbrukning av reala resurser (5,1 milj.kr). Dessa potentialer åskådliggörs av de blå staplarna.

Genom att många deltagare ökat sin sysselsättningsgrad efter avslutad verksamhet har den totala potentialen minskat i efterläget, närmare bestämt med 27 procent. I kronor motsvaras det av 4,53 milj. kr, fördelat på 1,77 milj. kr på ökad produktion och 2,76 milj. kr på minskat behov av vård, omsorg och handläggning. Detta resultat åskådliggörs av de röda staplarna.

³ Vad som maximalt kan produceras om alla deltagare är i arbete och arbetar heltid

Figur 1. Verksamhetens potential fördelad på produktion och real resursförbrukning i före- respektive efterläge. Föreläget utgörs av de blå staplarna (till vänster i de tre paren) och efterläget av de röda staplarna (till höger).

Intäkter

I tabell 2 redovisar vi en sammanställning över de intäkter verksamheten genererat på kort sikt för samhället som helhet samt för alla berörda sektorer i samhället; dvs. kommun, landsting, staten, individen/hushållet samt försäkringsgivarna.

Dessutom särredovisas intäkterna för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och övrig stat⁴, dvs. de delsektorer som tillsammans utgör staten totalt.

Även de prognostiserade intäkterna på medellång sikt, fem år, redovisas för samhället som helhet samt för berörda sektorer i samhället; kommun, landsting och stat. Förutom dessa uppgifter redovisas även spannen i utfallen, dvs. maximi- och minimivärden på intäkterna för de olika sektorerna, såväl på kort som på medellång och lång sikt. Likaså redovisar vi medelvärden på de kortsiktiga intäkterna för kommun och landsting.

Samhället som helhet

Som framgår av tabell 2 (tabellerna finns som bilaga i slutet av rapporten) beräknas den samhällsekonomiska intäkten, baserad på de 20 deltagarnas produktion och minskade resursförbrukning, på kort sikt motsvara 4,5 milj. kr. Med *kort sikt* avses en 12 månaders period då vi jämför utfallet i ett efterläge med motsvarande i ett föreläge, dvs. hur situationen var för individerna innan de kom in i verksamheten. Intäkten är således skillnaden mellan värdet i efterläget och värdet i föreläget.

Variationen i intäkt på individnivå är stor. Kortsiktigt är spridningen (skillnaden mellan bästa och sämsta utfall på individnivå) nästan 1,2 milj. kr. Största intäkten kommer från deltagare som ökat sin produktivitet och minskat sitt behov av vård och omsorg.

På medellång sikt, fem år, är intäkten beräknad till cirka 22,6 milj. kr.

⁴ Med ”övrig stat” avses de olika skatteeffekter som påverkar staten.

Kommunen

Kommunen har på kort sikt 1,3 milj. kr i intäkter. Fördelat på kommunens tre olika intäktskällor, ekonomiskt bistånd, skatt och omsorg och handläggning, ligger drygt hälften av intäkterna på minskade kostnader för omsorg och handläggningen av dessa. Resten av intäkterna fördelar sig relativt jämt på minskad skatt och minskat bistånd. Skillnaden mellan bästa och sämsta utfall är stor, drygt 590 000 kr.

På medellång sikt är intäkterna beräknade till nästan 6,7 milj. kr.

Landstinget

Landstinget har också minskade kostnader och ökade intäkter genom verksamheten, på kort sikt 1,7 milj. kr. De minskade kostnaderna beror främst på att omsorg och handläggningen minskat för deltagarna i efterläget. Spridningen i utfallet mellan deltagarna är mindre relativt kommunen, totalt cirka 398 000 kr.

Intäkterna för landstinget på medellång sikt är beräknade till cirka 8,6 milj. kr.

Arbetsförmedlingen

Både på kort och medellång sikt har Arbetsförmedlingen ökade kostnader, - 1,1 milj. kr och - 5,6 milj. kr. Spridningen på individnivå är cirka 275 000 kr. Genom sin roll att stödja arbetsökande och subventionera anställningar har oftast Arbetsförmedlingen ökade kostnader i denna typ av verksamhet. Långsiktigt finns det en stor potential att minska kostnaderna.

Försäkringskassan

Försäkringskassan har minskat sina utbetalningar av ersättningar och handläggningen av dessa, vilket resulterat i minskade kostnader både på kort och medellång sikt, 344 000 kr och 1,7 milj. kr. Spridningen mellan deltagarna är 191 000 kr.

Övrig stat

Staten har genom ökade skattebetalningar på kort sikt fått ökade intäkter på närmare 1,3 milj. kr. På medellång sikt nästan 6,4 milj. kr. Spridningen mellan deltagarna är 300 000 kr.

Staten totalt

För staten totalt innebär verksamheten minskade kostnader och ökade intäkter både på kort och medellång sikt, cirka 491 000 kr och drygt 2,4 milj. kr. På individnivå är skillnaden mellan högsta och lägsta värdet cirka 530 000 kr.

Individerna/hushållen

Deltagarna är i vinnare genom att de totalt ökat sina disponibla inkomster på kort sikt med drygt 600 000 kr. I genomsnitt innebär det cirka 30 000 kr per år. Skillnaden mellan deltagarna är stor, cirka 158 000 kr. På medellång sikt är ökningen av inkomsterna totalt cirka 3 milj. kr.

Försäkringsgivarna

På kort och medellång sikt cirka 220 000 kr respektive 1,1 milj. kr. Spridning 36 000 kr.

Kostnader

Åtgärdskostnaden för de 20 personer som ingår i utvärderingen har varit 3 961 000 kr inklusive och 3 169 000 kr exklusive indirekta skatter⁵. Utslaget per deltagare motsvarar det en kostnad på 198 000 kr inklusive indirekta skatter och 158 000 kr exklusive indirekta skatter. Av den totala kostnaden står Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommunen och landstinget för 25 procent vardera. Sammanställningen finns redovisad i tabell 4.

Lönsamhet

I tabell 5 redovisas en sammanställning över verksamhetens lönsamhet för samhället som helhet samt för kommunen, landstinget, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan samt staten totalt. Lönsamheten redovisas såväl ur ett kortsiktigt, som ett medellångt och ett långsiktigt perspektiv. Dessutom redovisas, där det är relevant⁶, payoff-tiden, vilken anger efter hur lång tid åtgärdskostnaden är ”betald” i form av ökade intäkter och/eller minskade kostnader.

Samhället som helhet

Trots verksamhetens relativt höga kostnader är åtgärden lönsam för samhället på kort sikt, dvs ett år, cirka 569 000 kr. Det ger en återbetalningstid på 10 månader. Spridningen mellan deltagarna är stor, cirka 1,2 milj. kr. På medellång sikt, fem år, beräknas lönsamheten till närmare 18,7 milj. kr.

Kommunen

Kommunen har också deltagit i en lönsam satsning, på kort sikt 544 000 kr och på medellång sikt cirka 5,9 milj. kr. Spridningen mellan deltagarna är cirka 591 000 kr.

Landstinget

För landstinget har verksamheten inneburit en nettointäkt första året på cirka 927 000 kr och på fem års sikt cirka 7,8 milj. kr. Skillnaden mellan högsta och lägsta utfall för deltagarna är 398 000 kr.

Staten

På fem års sikt är insatsen lönsam för staten, cirka 80 000 kr. Efter ett år är kostnaden nästan 1,9 milj. kr. Det är kostnaderna för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen samt åtgärds-kostnaden som slår på resultatet. Utfallet bland deltagarna har en stor spridning, cirka 531 000 kr.

Sammanfattning, representativitet och avslutande kommentarer

Sammanfattning

Coachingteamet är en verksamhet som riktar sig till personer i 20 – 40 års ålder med behov av kvalificerade och långa insatser för att bryta marginalisering och ett befäst utanförskap. Den grupp på 20 deltagare vi följt upp har deltagit under lång tid i verksamheten, i genomsnitt drygt två år. Med största sannolikhet har åtgärdstiden kopplat till verksamhetens insatser och stöd varit en avgörande framgångsfaktor.

⁵ Det samhällsekonomiska värdet/påverkan på BNP beräknas inklusive indirekta skatter.

⁶ Beräkningen är enbart relevant om den kortsiktiga intäkten är positiv.

Det är relativt svårt att jämföra resultatet mellan olika insatser och verksamhet. Detta beror på att många olika faktorer påverkar utfallet, såsom målgrupp, syfte och mål, resurser och åtgärdsstid. Det går inte heller att jämföra en verksamhet som syftar till att bedöma lämpliga åtgärder med ett som har som främsta målsättning att deltagarna skall komma i ett arbete eller påbörja en utbildning. Ytterligare en viktig faktor som försvårar en jämförelse är att den samhällsekonomiska utvärderingen många gånger bygger på ett urval av deltagare och att det medför frågor kring representativitet och vilka slutsatser som är relevanta för hela verksamheten.

Om vi jämför ”rakt av” med 25 verksamhet inom olika Samordningsförbund, som payoff tidigare utvärderat är resultatet mycket bra. Nedan redovisas några nyckeltal och värden för Coachingteamet med resultaten för de 25 jämförelseverksamheten inom parentes:

- Payoff-tid 10 månader (9 månader)
- Åtgärdskostnad per deltagare 198 000 kr (56 000 kr)
- Verkningsgrad 27 procent (17 procent)
- Kostnad per verkningsgrad 7 000 kr (2 700)
- Lönsamhet per deltagare 28 000 kr (22 000 kr)

Representativitet i urvalet

Vi ser helst att utvärderingarna bygger på att samtliga deltagare har följts upp, så att våra slutsatser gäller hela verksamheten. Detta är sällan möjligt beroende på att beslut om de samhällsekonomiska utvärderingarna ofta tagits en längre tid efter att verksamheten har startats och att det därför är svårt att få tag på alla deltagarna. För större insatser eller projekt är det dessutom praktiskt och mindre kostsamt att bygga utvärderingen på ett urval.

Urvalet för Coachingteamet är 20 deltagare, vilket är ett relativt litet urval. Om vi jämför urvalet med samtliga avslutade deltagare, 48 personer, så ligger urvalet i linje med ålder, kön och tid i verksamheten. Däremot så är resultatet avseende hur många som kommit i arbete något bättre för urvalet jämfört med samtliga deltagare.

Det gäller därför att vara försiktig med slutsatser för hela insatsen baserade på urvalet av de 20 deltagare som ingår i vår utvärdering. Ser vi dock till att 12 av totalt 48 deltagare kommit i arbete och sju av dessa utan lönesubvention, så är det med denna målgrupp ett mycket bra resultat. Ytterligare fem deltagare har börjat studera och totalt bedöms 24 deltagare som anställningsbara.

Avslutande kommentarer

Vår utvärdering av 20 deltagare i Coachingteamet visar att det behövs långa insatser för deltagare med en komplex problematik. Utvärderingen har visat:

- Lönsamhet för samhället, kommun och landsting sett på ett års sikt
- Relativt kort återbetalningstid på samhällsnivå, tio månader, för de mycket höga åtgärdskostnaderna
- Bra verkningsgrad, 27 procent, genom att deltagarna kommit i arbete och minskat sin förbrukning av samhällets resurser, främst vård och omsorg

Verksamhetens arbetsmetod och förhållningssätt är framgångsrikt och det är intressant att fundera på hur en implementering i linjeorganisationerna kan ske. Det gäller att kompetens och lärande kan överföras till ordinarie verksamhet. Det är också viktigt för ett långsiktigt uthålligt resultat för deltagarna att de kan få ett fortsatt stöd, så att den positiva utvecklingen bibehålls.

Deltagarna har också förbättrat sin ekonomiska situation, vilket kan utgöra en grund för att de förbättrat sin livskvalitet. Detta bör följas upp separat och ingår inte i vårt uppdrag att bedöma.

Avslutningsvis är det ytterligare en fråga att ställa och det är hur resultatet ser ut för deltagarna om ytterligare ett eller två år. En uppföljning av deltagarnas situation ger då ger en indikation på effekterna av verksamheten över tiden.

Rapporten är sammanställd av payoff

2009-12-07

Claes Malmquist

claes@payoff.nu

Sven Vikberg

sven@payoff.nu

Kontaktperson för verksamhet Coachingteamet:

Sonja Tiger

sonja.tiger@arbetsformedlingen.se

Bilagor

Presentation verksamhet Coachingteamet

Samhällsekonomisk utvärdering redovisad i tabeller

Presentation av NyttoSam

Verksamhet Coachingteamet

Verksamhetsnamn

Coachingteamet

Verksamhetägare

Södra Dalarnas Samordningsförbund

Genomförare av verksamheten

Södra Dalarnas Samordningsförbund

Syfte och mål

Samordningsförbundet har gett coachingteamet tre uppdrag:

- att arbeta nyskapande och otraditionellt med unga vuxna med komplex problematik mot långvarig egen försörjning
- att identifiera samordningsproblem och föreslå lösningar på dem
- att vara ambassadörer i sin hemmaorganisation för de metoder och förhållningssätt man finner verksamma och effektiva

Målet för deltagarna är:

- att ha 45 samtidiga deltagare i insatsen
- 30% av Coachingteamets deltagare ska ha närmat sig arbetsmarknaden (d v s vara redo för arbetsträning/praktik eller dylikt) efter sex månader
- 20 % av Coachingteamets deltagare ska efter 12 månader ha egen försörjning genom arbete eller studier

Målgrupp

Målgruppen består av personer som är i behov av samordnande rehabiliteringsinsatser från flera av de samverkande parterna med det primära syftet att uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete. Åldersgrupp 20 - 40 år.

Verksamhetstid

Tillsvidareverksamhet. Start 2005-11-01

Arbetsmodell/metodik, resurser – och samverkan

Individuell coaching, gruppaktiviteter, studiebesök...

Vi har valt att utgå från individens behov när vi utformat vår verksamhet, och p g a detta har insatserna varierats och förändrats/utvecklats över tid. Fokus har legat på individuella coachande samtal där vi gemensamt med deltagaren börjat med en plattform och ett mål som vi sedan jobbat mot. Vi har samverkat framför allt med våra huvudmän, men även med EU-verksamhet (grön rehab i Garpenberg), Folkhögskolor (Sjövik), studieförbund (ABF).

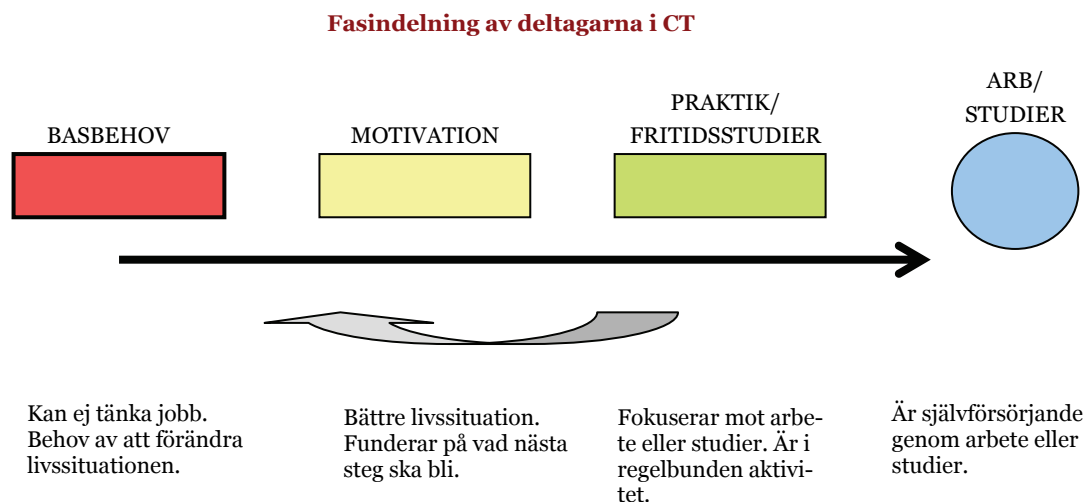
Vi har valt att använda oss själva som redskap och har inte köpt in utredningar, praktikplatser e t c från externa aktörer. Möbler och annan utrustning har vi i så hög grad som möjligt fått/lånat från våra huvudmän för att kunna använda pengarna till verksamhet för våra deltagare.

För Coachingteamet är målgruppen personer i åldern 20-40 år med komplex problematik, då många av dem aldrig varit i arbete och därför behöver ett grundläggande stöd för att hitta sin plattform på arbetsmarknaden.

De lokala beredningsgrupperna (handläggare som arbetar hos parterna) gör en prioriteringslista med ärenden som gruppen inte själv har tillräckliga verktyg för att hjälpa och som därför bör aktualiseras hos teamet. Ordinarie handläggare kontaktar individen och erbjuder deltagande i Coachingteamets verksamhet. Allt deltagande bygger på frivillighet. Vid ett trepartsmöte, då även ordinarie handläggare närvarar, berättar en coach om verksamheten och vad som förväntas av individen. Den presumtiva deltagaren ombeds lämna besked efter tre dagars betänketid.

Själva deltagandet börjar med en kartläggning, där deltagaren ombeds berätta det som han/hon anser är relevant för planeringen mot målet och som han/hon vill berätta för coacherna. Teamet och deltagaren gör tillsammans en planering för hur individen ska öka sin förmåga till ökad arbetsförmåga och egen försörjning. Coachingteamet arbetar lösningsfokuserat och framtidsinriktat med ett kognitivt förhållningssätt. Grunden är individuella stöd- coaching-samtal samt frivilliga och obligatoriska gruppverksamheter.

Detta kompletteras med fysisk träning, kostråd, kreativt skapande, studiebesök, arbetspraktik, studier mm. Basen i arbetet är att få till stånd en fungerande vardag, för att sedan hitta en plattform på arbetsmarknaden.

Handläggarna från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ansvarar även för handläggningen kring de deltagare som uppbär försörjning via dem. Tidsåtgången för denna handläggning varierar men tar i genomsnitt knappt en arbetsdag/vecka.

Teamet ska i första hand anlita huvudmännens egen expertis men köper även mindre tjänster från fristående leverantörer. Teamets uppdrag är att vara kreativt i skapandet av handlingsplan och metoder. Arbetet utgår hela tiden utifrån individen och dennes behov av stöd för att nå målet. Coacherna omvärderar hela tiden det de gör och är flexibla för att prova nya metoder och lösningar för att nå önskat resultat.

För att i möjligaste mån implementera de förhållningssätt och metoder som visat sig vara framgångsrika erbjuds personal i linjeorganisationen att auskultera hos Coachingteamet en dag. Det har varit uppskattat av dem som antagit erbjudandet. Coacherna har också hållit reflekterande team och erbjudit metodutvecklingshjälp som ett led i implementeringsarbetet. Det kommer de att fortsätta med under året.

Ålders- och könsfördelning

I urvalet var genomsnittsåldern vid avslut 30,2 år, könsfördelningen var 55 % män och 45 % kvinnor. När det gäller samtliga deltagare som är avslutade var genomsnittsåldern vid avslut 29,1 år och könsfördelningen var 45 % män och 55 % kvinnor.

Urval

Urvalet gjordes utifrån de som var avslutade eftersom vi i annat fall inte kunde mäta ”efterläge”. Bland dessa valde vi de 20 som vi trodde att vi med störst sannolikhet skulle få kontakt med och svar från, och där vi hade aktuella kontaktuppgifter. Vi tänkte, dessvärre, inte på att det kunde bli bortfall och kontaktade endast 20 personer. För några av deltagarna har det varit svårt att få fram samtliga uppgifter.

Aktivitetläge/resultat

Stort mörkertal när det gäller de avslutade som själv har valt att avbryta p g a att de ej ser något behov av hjälp eller ”inte vill”. Misstanke om missbruk och/eller psykisk ohälsa finns i flera fall, men vi har inte belägg för detta. När det gäller frågetecknen i raden ”sjukdom” beror det på hur vi definierar sjukdom, i vidare mening kan man säga att alla våra deltagare i föreläget var sjuka eller i alla fall upplevde ohälsa. I efterläget har vi räknat endast dem som uppgav sjukdom som anledning till att de var tvungna att avbryta.

	Föreläge Urval	Efterläge Urval	Föreläge Totalt avslutade	Efterläge Totalt avslutade
Antal deltagare i arbete utan lönesubvention	0 st	4 st	0 st	7 st
Antal deltagare i arbete med lönesubvention	0 st	5 st	0 st	5 st
Antal deltagare i utbildning	0 st	3 st	0 st	5 st
Antal deltagare, anställningsbara	0 st	15 st	0 st	24 st
Missbruk	3 st	0 st	8 st	2 st
Sjukdom	? st	1 st	? st	6 st
Flytt från orten	-	8 st	-	15 st
Totalt antal deltagare	20 st	20 st	48 st	48 st

Kommentarer/övrigt

Vi är nöjda över vårt resultat om man betänker att målgruppen har en komplex problematik där man i många fall har försökt med många insatser som inte lyckats föra individen framåt.

Vår ”modell” är fortfarande under utveckling eftersom den bygger på individens behov och resurser, men det vi ser som nödvändigt för att utveckla verksamheten är att skapa en ”sammanshangsplats” där de som ännu inte är redo för en ”vanlig” arbetsträning/praktik kan ha en daglig sysselsättning för att känna sig behövd och som en del av samhället. Vi jobbar för att det ska bli verklighet i våra kommuner under 2010, och då kommer vår verksamhet att utvecklas och förändras ytterligare.

Tabellbilaga

Uppgifterna i tabellerna gäller de 20 deltagare som ingått i utvärderingen

Tabell 2. *Intäkter på kort och lång sikt för samhället som helhet samt för olika sektorer i samhället.*

	Kort sikt	max	min	Medellång sikt
Samhället som helhet	4 529 616 kr	1 151 537 kr	-48 221 kr	22 648 081 kr
Kommunen	1 336 286 kr	582 327 kr	-8 407 kr	6 681 432 kr
Landstinget	1 718 749 kr	364 848 kr	-33 267 kr	8 593 743 kr
Arbetsförmedlingen	-1 129 818 kr	40 000 kr	-235 072 kr	-5 649 091 kr
Försäkringskassan	343 992 kr	120 220 kr	-70 797 kr	1 719 961 kr
Övrig stat	1 277 066 kr	291 439 kr	-8 787 kr	6 385 328 kr
Staten totalt	491 239 kr	408 827 kr	-121 969 kr	2 456 197 kr
Individerna/hushållen	601 260 kr	128 264 kr	-29 446 kr	3 006 299 kr
Försäkringsgivarna	220 682 kr	33 659 kr	-2 005 kr	1 103 410 kr

Tabell 3. *Intäkter på kort sikt uppdelade i finansiella och reala effekter för kommunen och landstinget.*

	Kort sikt	max	min	medel
Kommunen, varav	1 336 286 kr	582 327 kr	-8 407 kr	66 814 kr
bistånd	330 858 kr	77 762 kr	-20 875 kr	16 543 kr
skatt	309 491 kr	47 242 kr	-8 407 kr	15 475 kr
omsorg och handläggning	695 937 kr	568 260 kr	-24 548 kr	34 797 kr
Landstinget, varav	1 718 749 kr	364 848 kr	-33 267 kr	85 937 kr
skatt	143 233 kr	21 762 kr	-3 873 kr	7 162 kr
vård	1 575 516 kr	357 608 kr	-38 911 kr	78 776 kr

Tabell 4. *Kostnader för verksamhetens genomförande uppdelat på samhället som helhet samt på berörda aktörer. Samhällets kostnader är inklusive indirekta skatter.*

		Per deltagare
Samhället som helhet	3 960 848 kr	198 042 kr
Verksamhetskostnad	3 168 678 kr	158 434 kr
Kommunen	792 170 kr	39 608 kr
Landstinget	792 170 kr	39 608 kr
Arbetsförmedlingen	792 170 kr	39 608 kr
Försäkringskassan	792 170 kr	39 608 kr
Staten totalt	2 376 509 kr	118 825 kr

Tabell 5. Lönsamhet på kort och lång sikt samt payoff-tid för samhället som helhet samt för olika sektorer i samhället.

	Kort sikt	max	min	Medellång sikt	Payoff-tid	Per deltagare, kort sikt
Samhället som helhet	568 769 kr	953 495 kr	-246 263 kr	18 687 234 kr	10	28 438 kr
Kommunen	544 117 kr	542 718 kr	-48 015 kr	5 889 263 kr	7	27 206 kr
Landstinget	926 579 kr	325 240 kr	-72 876 kr	7 801 573 kr	6	46 329 kr
Arbetsförmedlingen	-1 921 988 kr	392 kr	-274 681 kr	-6 441 261 kr	----	-96 099 kr
Försäkringskassan	-448 177 kr	80 611 kr	-110 405 kr	927 791 kr	28	-22 409 kr
Övrig stat	484 896 kr	251 830 kr	-48 395 kr	5 593 158 kr		24 245 kr
Staten totalt	-1 885 269 kr	290 001 kr	-240 795 kr	79 688 kr	58	-94 263 kr
Individerna/hushållen	601 260 kr			3 006 299 kr		30 063 kr
Försäkringsgivarna	220 682 kr			1 103 410 kr		11 034 kr

Vad är NyttoSam?

Modellen NyttoSam har sitt ursprung i ett annat samhällsekoniskt verktyg, SamPop. Under år 2007 tog payoff.nu över rättigheterna till SamPop från Arbetslivsresurs. SamPop togs ursprungligen fram av Samhall Resurs för ca 10 år sedan. Därefter har modellen vidareutvecklats och uppdaterats och fått namnet NyttoSam. En del av modellen avser programvara, som kontinuerligt uppdateras med förändringar av skatter, ersättningar, normkostnader o s v.

Med stöd av NyttoSam genomför payoff utvärderingar och analyser av verksamhet och verksamheter, som syftar till att minska utanförskapet i samhället och som skall leda till att individernas självförsörjningsgrad ökar. Uppdraget inbegriper utbildning riktad mot uppdragsgivaren, support under uppgiftsinsamlingen, ev. delrapporter samt en slutrapport som redovisas direkt hos kund.

Kortfattat fungerar programmet på följande sätt: genom att kartlägga en individs livs- och försörjningssituation FÖRE en åtgärdsperiod och sedan jämföra detta med motsvarande situation EFTER åtgärden beräknar NyttoSam de ekonomiska effekter som uppstår. Effekterna beräknas för såväl samhället som helhet, som för olika aktörer. De aktörer som redovisas separat i programmets standardversion är kommun/stad, landsting/region, försäkringskassa, arbetsförmedlingen, övrig stat⁷, staten totalt, försäkringsgivarna och individen själv.

NyttoSam ska ses som ett verktyg, som visar storleksordningen på utfallet av de vidtagna åtgärderna för samhället och respektive aktör. Utfallets precision är till stor beroende av kvaliteten på inmatade uppgifter – ju bättre underlag desto säkrare att utfallet är pålitligt.

Programmets struktur bygger på de lagar, regler och system som gäller i dagens samhälle samt ett antal antaganden och avgränsningar. Skattelagstiftningen, socialförsäkringssystemet, standardkostnader för olika offentliga tjänster, högkostnadsskydd samt regler för olika arbetsmarknadsåtgärder är några av de delar som ingår i programmet.

Trots programmets solida och matematiskt korrekta karaktär vill vi inom payoff.nu betona att alla de ekonomiska konsekvenser, som är kopplade till en individs rehabilitering är svåra att identifiera, mäta och beräkna. Särskilt komplicerat är att beräkna det ekonomiska värdet av ”mjuka” s.k. ”icke-ekonomiska” effekter, som förhöjd livskvalitet, bättre hälsa, minskat lidande m.m. Vi har därför valt att inte ta med sådana effekter i våra kalkyler. Den marginella osäkerhet som finns i programmets utfall gör att vi avrundar de beräknade värdena till jämna tusentals kronor.

Avgränsningar och antaganden

För att klara av att bygga upp matematiska modeller och formler som ligger till grund för beräkningar med NyttoSam har ett antal avgränsningar, baserade på etablerad nationalekonomisk teoribildning, gjorts. Utan dessa avgränsningar blir sambanden allt för komplexa att beräkna och tolka. Följande avgränsningar har gjorts:

- Inga undanträngningseffekter förekommer. Skapade jobb är ytterligare jobb på arbetsmarknaden
- Alla resursbesparingar kan omfördelas och användas där behov föreligger även i det korta perspektivet
- Ev. inkomstökningar för individen leder till ökad konsumtion, inget sparande förekommer
- Enbart ekonomiska effekter ingår i analysen. Eventuella ”icke-ekonomiska” effekter på livskvalitet och välbefinnande ingår inte

---

⁷ Skatter, arbetsgivaravgifter mm.

- De ekonomiska effekter som ingår gäller bara den specifika individen. Eventuella indirekta effekter som uppkommer för familj och omgivning ingår inte
- Programmet förutsätter att allt som produceras av de personer som arbetar/kommer i arbete är efterfrågat på marknaden.
- Den intäkt som staten har i form av moms och indirekta skatter bygger på den produktion som individen åstadkommer och inte den konsumtion som han/hon kan orsaka
- Programmet förutsätter att utbetalade lönebidrag alltid är anpassade till individens produktivitet, innebärande att arbetsgivaren inte kan göra någon vinst på den del av produktionen som denne kompenseras för med lönebidrag
- Lönebidraget står i omvänd relation till individens produktivitet